Республика Татарстан **Совет Большенуркеевского** **сельского поселения** **Сармановского муниципального** **района Республики Татарстан**		**Татарстан Республикасы** **Сарман муниципаль районының** **Зур Нөркәй** **авыл җирлеге** **Советы**

РЕШЕНИЕ **КАРАР**

2022 елның 13 июль № 44

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Зур Нөркәй авыл җирлеге Советының
«Ритуаль хезмәтләр оештыру, җирләү һәм
зиратларны карап тоту турындагы
нигезләмәне раслау турында»
2013 елның 10 октябрендәге 10 номерлы
карарга үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә җирле дәүләт үзидарәсен оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Җирләү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон, 2022 елның 18 апрелендәге 02-07-01/2022 номерлы Сарман районы прокуратурасы протесты нигезендә Зур Нөркәй авыл җирлеге Советы карар итте.

1.Сарман муниципаль районының Зур Нөркәй авыл җирлеге башкарма комитетының «Ритуаль хезмәтләр оештыру, җирләү һәм зиратларны карап тоту турындагы нигезләмәне раслау турында» 2013 елның 10 октябрендәге 10 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) түбәндәге эчтәлекле 4.1 статья өстәргә:

«4.1. Җирләү тәртибе

4.1.1 Җирләү - кешенең үлеменнән соң, аның ихтыярын исәпкә алып, санитар һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә гәүдәне (өлешләрне) күмү буенча йола гамәлләре.

4.1.2. Үлгән (һәлак булган) кешене авыл җирлеге территориясендә җәмәгать зиратларында: Зур Нөркәй авылы зиратларында күмү эшләре башкарыла.

4.1.3 Үлгән (һәлак булган) кешене җирләү, үз өстенә җирләү бурычын алган зат тарафыннан шәхесен таныклый торган паспорт яисә башка документ күрсәтелгәндә, ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән үлем турындагы таныклык нигезендә башкарыла.

4.1.4. Җәмәгать зиратларында җирләү дини, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм традицияләрне исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Җәмәгать зиратларда аерым, тугандаш җирләүнең аерымланган җир кишәрлекләре (зоналары) каралган. Җирләүнең башка төрләре каралмаган.

4.1.5. Җәмәгать зиратлары территорияләрендә бушлай бирелә торган җир зурлыгы үлгән кешене җирләү өчен бирелгән җир кишәрлегенең шул ук участогында үлгән

ир (хатын) яисә якын туганын җирләүне гарантияләү өчен җирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.
4.1.6. Җирләү өчен түләүсез бирелә торган җир участокларының зурлыгы:

Җир участокларының зурлыгы

Күмү төре	Озынлыгы, м	Киңлеге, м	Мәйданы, кв.м
Аерым җирләү	2,3	1,4	3,5
2 кешегә тугандаш җирләү	2,3	2	4,6
3 кешегә тугандаш җирләү	2,3	3	6,9
Мәет көле салынган урнаны күмү өчен	1	0,8	0,8
2 кешегә гаилә җирләү	2,3	2	4,6
3 һәм аннан да күбрәк кешегә гаилә җирләү	2,3	6	13,8

Аерым җирләү - ире (хатыны), туганнары(балалар, ата-аналар, уллыкка алынганнар, уллыкка алучылар, бертуганнар һәм бертуган апалары-абыйлары, оныклары, бабалары, әбиләре), үлүченең (һәлак булучының) законлы вәкилләре яисә үлүченең (һәлак булучының) күмелүен үз өстенә алган башка туганнары (алга таба шулай ук - үз өстенә күмү бурычын алган зат), туганнары яки гаилә күмү турында, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән, яки ире (хатыны), якын туганнары, яки башка туганнары булмаган, яки законлы вәкил яки аларны күмүне гамәлгә ашыру мөмкин булмаганда хәбәр ителмәгән ялгыз гражданнарны, гражданнарны күмү өчен җәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган күмү урыннары.

Тугандаш җирләү – мәрхүмне җирләү өчен җәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган җирләү урыннары, шул ук урында мәрхүмнең хатыны яки якын туганы күмелүне гарантияләнгән. Тугандаш күмү урыннары турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә, ягъни башкарма комитетка тугандаш җирләү урынын бирү турындагы гариза белән бирелә.

Гаиләле (ыруглы) җирләү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән туганнарны күмү өчен җирләү урыннары. Гаилә (ыруг) күмү урыннарын турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә дә, булачак күмүләргә дә бирелә.

4.1.7. Каберләр арасы озын якларда кимендә 1 метр булырга тиеш, кыскасы - 0,5 метр. Кабернең озынлыгы 1,8 м, киңлеге - 0,7 м, тирәнлеге - 1,5 м булырга тиеш. Үлгән балаларны күмгәндә каберләрнең зурлыгы тиешенчә киметелергә мөмкин.».

2) түбәндәге эчтәлекле 4.2 статья өстәргә:

«4.2. Кабер өстендәге корылмалары урнаштыру һәм аларны карап тоту.

4.2.1. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм зиратлардагы коймаларны урнаштыру бары тик бирелгән урыннар чикләрендә генә рөхсәт ителә. Урнаштырылган кабер корылмалары (кабер ташларын) һәм коймалар күмелгән урыннар чикләреннән чыга торган яки күршеләргә чыгып торган өлешләр булырга

тиеш түгел. Кабер өстендәге корылмаларның биеклеге 1,8 метрдан артмаска, койма - 1 метрдан артмаска тиеш.

4.2.2. Кабер өстендәге корылмаларда (кабер ташларда) язулар бу урында үлгәннәр турындагы мәгълүматлар дөреслеккә туры килергә тиеш.

4.2.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә, күрше җирләү урыннарының сакланышына куркыныч тудыручы иске дип билгеләнгән тәртиптә тану очракларыннан тыш , кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми.

4.2.4. Кабер өстендәге корылмалар төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренең тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

4.2.5. Гражданнар (оешмалар) урнаштырган кабер өстендәге корылмалар (кабер ташы, чәчәклек һ.б.) аларның милке булып тора.

4.2.6. Авыл җирлеге Башкарма комитеты кабер өстендәге корылмалар өчен матди җаваплылык тотмый.

4.2.7. Кабер өстендәге корылма булмаганда һәм каберлекне карау һәм күмү турында белешмәләр булмаганда, соңгылары законнарда билгеләнгән тәртиптә хуҗасыз дип танылырга мөмкин.».

2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең рәсми сайтында https://sarmanovo.tatarstan.ru веб-адрес буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

ТР Сарман муниципаль районы
Зур Нөркәй авыл җирлеге
Советы рәисе Р.М.Гайсин